

# **ЗАКОН**

## **О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ТРЖИШТУ КАПИТАЛА**

### **Члан 1.**

У Закону о тржишту капитала („Службени гласник РС”, број 31/11), у члану 2. тачка 3) после речи: „финансијски инструменти” додају се речи: „са роком доспећа до 12 месеци”.

### **Члан 2.**

У члану 12. став 1. тачка 8) реч: „спајањем” замењује се речима: „статусним променама”.

### **Члан 3.**

У члану 18. став 3. речи: „члана 14.” замењују се речима: „члана 21.”.

### **Члан 4.**

У члану 37. став 3. речи: „три радна дана” замењују се речима: „пет радних дана”.

### **Члан 5.**

У члану 39. став 4. речи: „члана 8.” замењују се речима: „члана 9.”.

У ставу 7. речи: „става 1.” замењују се речима: „става 2.”.

### **Члан 6.**

У члану 40. став 2. брише се.

Став 3. који постаје став 2. мења се и гласи:

„Без одобрења Комисије дозвољено је издаваоцу да ван Републике нуди или укључује у секундарно трговање своје дужничке хартије од вредности или депозитне потврде које се односе на те дужничке хартије од вредности.”

### **Члан 7.**

У члану 41. став 1. речи: „Приликом понуде хартија до вредности” замењују се речима: „Пре понуде хартија од вредности”.

### **Члан 8.**

У члану 107. после става 3. додаје се нови став 4, који гласи:

„Управни одбор обавља надлежности надзорног одбора у смислу закона којим се уређују привредна друштва.”

Досадашњи ст. 4, 5, 6. и 7. постају ст. 5, 6, 7. и 8.

Досадашњи став 8. брише се.

### **Члан 9.**

У члану 133. став 1. тачка 6) брише се.

#### **Члан 10.**

У члану 134. став 1. мења се и гласи:

„Фонд за заштиту инвеститора (у даљем тексту: Фонд) обавља делатност у сврху заштите инвеститора чија су средства или финансијски инструменти изложени ризику немогућности испуњења доспелих обавеза инвестиционог друштва према клијентима или у случају стечаја инвестиционог друштва, кредитне институције или друштва за управљање који обављају услуге или активности из одредаба члана 2. тачка 8) подтач. (1), (2), (3), (4), (6) и (7) и тачка 9) подтачка (1) овог закона.”

#### **Члан 11.**

У члану 135. у уводној реченици речи: „или у филијалама ван Републике” бришу се.

У тачки 1) речи: „подтачка (4)” замењују се речима: „подтач. (1), (2), (3), (4), (6) и (7)”.

У тачки 3) речи: „обавља активности одређене одредбом члана 210. став 1. овог закона, односно” бришу се.

#### **Члан 12.**

У члану 137. став 1. у тачки 3) на крају тачка се замењује тачком и запетом и додаје се тачка 4), која гласи:

„4) остали приходи.”.

У ставу 3. после речи: „утврђене одредбама овог поглавља” додају се речи: „и покриће накнаде за управљање из члана 138. овог закона”.

После става 3. додаје се нови став 4, који гласи:

„Када средства Фонда нису довољна за исплату потраживања по основу осигураног износа у смислу члана 140. овог закона, потребна средства могу се обезбедити наплатом ванредног доприноса чији износ у току једне године не може бити већи од укупног редовног доприноса за претходну годину.”

Досадашњи став 4. постаје став 5.

#### **Члан 13.**

Члан 138. мења се и гласи:

„Члан 138.

Организатор Фонда наплаћује накнаду за управљање Фондом из средстава Фонда.

Накнада за управљање Фондом може се користити за:

1) покриће трошкова насталих у поступку исплате осигураних потраживања клијената;

2) покриће трошкова насталих у поступку наплате потраживања организатора Фонда из стечајне масе члана Фонда;

3) трошкове у вези са улагањима средстава Фонда;

4) трошкове зарада запослених код организатора Фонда и остале трошкове пословања организатора Фонда везане за обављање делатности организатора Фонда у складу са овим законом.

Изузетно од става 2. овог члана, накнада за управљање Фондом може се користити и у друге сврхе само уз претходну сагласност Комисије.

Начин утврђивања накнаде за управљање Фондом прописује Комисија, а ближе уређује организатор Фонда актом који одобрава Комисија.”

#### **Члан 14.**

У члану 139. став 1. тачка 1) на крају тачка и запета замењују се речју: „или”.

У ставу 2. тачка 1) речи: „у динарима” бришу се.

#### **Члан 15.**

Члан 141. мења се и гласи:

##### **„Члан 141.**

Осигурани износ из члана 140. став 1. овог закона примењује се на укупна потраживања клијента према једном члану Фонда, без обзира на број и место рачуна, под условом да се такав повраћај односи на новчана средства и на финансијске инструменте.

Када су новчана средства и финансијски инструменти изражени у страниој валути, осигурани износ се исплаћује у динарској противвредности.

Организатор Фонда предузима адекватне мере како би обавестио клијенте члана Фонда о судској одлуци или утврђивању околности из члана 139. став 1. тачка 2) овог закона од стране Комисије и, уколико клијенти имају права на надокнаду, ту надокнаду исплаћује у што краћем року.

Клијенти члана Фонда су дужни да поднесу захтев за исплату својих потраживања према члану Фонда у року од 60 дана од дана судске одлуке или дана утврђивања околности из члана 139. став 1. тачка 2) овог закона, односно од дана када је таква одлука или утврђивање околности објављено јавности.

Изузетно од става 4. овог члана, када је клијент био спречен из разлога на које није могао да утиче да поднесе захтев за потраживање у датом року, рок се може продужити за још 30 дана.

Фонд је дужан да исплати износ потраживања у што краћем року, а најкасније у року од три месеца од дана утврђивања права на исплату, односно дана утврђивања износа потраживања.

Изузетно од става 6. овог члана, Фонд може поднети захтев Комисији за продужење рока из тог става, с тим што Комисија може продужити рок највише још за три месеца.”

#### **Члан 16.**

У члану 142. после речи: „односно надокнада” додају се речи: „који се исплаћују на терет стечајне масе, пре главне деобе”.

#### **Члан 17.**

У члану 154. став 5. брише се.

#### **Члан 18.**

У члану 181. став 1. мења се и гласи:

„Уговором из члана 171. овог закона инвестиционо друштво се обавезује да ће код Централног регистра отворити рачун финансијских инструмената за клијента када инвестиционо друштво пружа клијенту додатне услуге из члана 2. тачка 9) подтачка (1) овог закона.”

У ставу 6. речи: „власничком рачуну” замењују се речима: „рачуну хартија од вредности”.

#### **Члан 19.**

У члану 207. став 1. тачка 9) брише се.

#### **Члан 20.**

У члану 218. после става 6. додаје се нови став 7, који гласи:

„Управни одбор обавља надлежности надзорног одбора у смислу закона којим се уређују привредна друштва.”

Досадашњи ст. 7. и 8. постају ст. 8. и 9.

#### **Члан 21.**

У члану 220. став 2. мења се и гласи:

„Комисија даје претходну сагласност на статут, правила пословања и правилник о тарифи Централног регистра и све њихове измене у року од 30 дана од дана пријема захтева, а предложени акт ступа на снагу по добијању сагласности Комисије.”

У ставу 6. речи: „ст. 1.” замењују се речима: „ст. 2.”.

#### **Члан 22.**

У члану 238. став 2. тачка 5) брише се.

#### **Члан 23.**

У члану 245. став 3. после речи: „представља” додају се речи: „и заступа”.

#### **Члан 24.**

У члану 262. став 1. тачка 9) подтачка (3) запета и речи: „укључујући и лица која поседују квалификовано учешће, чланове управе и друге запослене код тих лица” бришу се.

У подтачки (4) речи: „лица са квалификованим учешћем, чланове управе и запослене у Централном регистру” замењују се речима: „у делу послова које обавља у складу са овим законом”.

У подтачки (6) после речи: „организатора Фонда” додају се речи: „у делу послова које обавља у складу са овим законом”.

#### **Члан 25.**

Комисија за хартије од вредности и Централни регистар, депо и клиринг хартија од вредности ускладиће своја акта са овим законом у року од десет дана од дана ступања на снагу овог закона.

**Члан 26.**

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењује се по истеку 20 дана од дана његовог ступања на снагу.

## **О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е**

### **I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА**

Уставни основ за доношење овог закона је садржан у члану 97. тач. 6. и 7. Устава Републике Србије, према којем Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, јединствено тржиште, правни положај привредних субјеката, систем обављања појединих привредних и других делатности, банкарски и девизни систем, својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине.

### **II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА**

Закон о тржишту капитала („Службени гласник РС”, број 31/11 - у даљем тексту: Закон) ступио је на снагу 17. маја 2011. године, а почео са применом 17. новембра 2011. године.

Предлог закона о изменама и допунама Закона о тржишту капитала (у даљем тексту: Предлог закона), настао је као резултат анализе реалног стања на финансијском тржишту, сагледавања постојећих проблема у његовом бржем развоју и функционисању, као и исказаних потреба његових учесника за одређеним изменама које треба да допринесу да се ова област уреди на примерени начин.

Како је 17. новембра 2011. године почела примена Закона заинтересоване стране су се у протеклих неколико месеци упознавале са одредбама новог Закона. Измене и допуне Закона настале су као последица указивања надлежних институција које су овлашћене за доношење подзаконских аката, као и заинтересованих страна на поједине нејасноће које би одредбе новог Закона могле да изазову у пракси.

Измене и допуне Закона представљају техничке исправке и прецизирања појединих законских одредаба које се односе на Централни регистар и Комисију за хартије од вредности. Такође, појашњене су одредбе Закона које се односе на Фонд за заштиту инвеститора, а чија је примена довела до недоумица око тумачења појединих одредаба Закона.

### **III. ОБЈАШЊЕЊЕ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА**

У члану 1. допуњује се члан 2. на начин да се прецизира шта се сматра инструментима тржишта новца у смислу рока доспећа ових финансијских инструмената.

У члану 2. извршено је прецизирање члана 12. став 1. тачка 8) у смислу појашњења на шта се све односи појам спајања.

У члану 3. извршена је правнотехничка корекција погрешних позивања у члану 18. Закона.

У члану 4. којим се мења члан 37. Закона, продужен је рок за упис и пренос хартија од вредности са три на пет радних дана, због потреба контроле достављене документације Централном регистру.

У члану 5. извршена је правнотехничка корекција погрешних позивања у члану 39. Закона.

У члану 6. брисана је одредба става 2. и појашњена је и поједностављена одредба досадашњег става 3. члана 40. Закона.

У члану 7. извршено је прецизирање члана 41. Закона.

У члану 8. допуњује се члан 107. Закона појашњењем које надлежности обавља Управни одбор организатора тржишта у складу са законом којим се уређују привредна друштва. Такође, извршено је брисање одредбе о броју лица која заступају организатора тржишта како се заступање уређује у складу са законом којим се уређују привредна друштва.

У члану 9. брисана је тачка 6) у члану 133. став 1. Закона с обзиром да се права, обавезе и одговорност запослених утврђују уговором о раду, а на основу закона којим се уређују радни односи.

У члану 10. додатно се прецизира члан 134. Закона који утврђује у које сврхе Фонд за заштиту инвеститора обавља делатност, уз таксативно навођење инвестиционих услуга које обавља члан Фонда.

У члану 11. извршено је кориговање члана 135. Закона уз таксативно навођење инвестиционих услуга које обавља члан Фонда инвестиционо друштво и брисано је позивање на члан 210. Закона у члану 135. став 1. тачка 3) Закона, како би се избегле недоумице када је друштво за управљање обавезно да буде члан Фонда, а што је дефинисано у наставку одредбе у истој тачки.

У члану 12. којим се мења члан 137. Закона проширује се дефиниција средстава Фонда тако да укључује и остале приходе који могу проистећи из различитих извора. Такође, дефинише се да се накнада за управљање Фондом наплаћује из средстава Фонда, како се не би чланови Фонда додатно оптерећивали наплатом исте. Наиме, питање наплате накнаде за управљање Фондом није јасно дефинисано Законом, па се на овај начин врши потребно прецизирање. Додат је и нови став којим се уводи могућност наплате ванредног доприноса уколико средства Фонда нису довољна за исплату осигураних износа.

У члану 13. мења се члан 138. Закона и детаљније се прописује начин коришћења накнаде за управљање Фондом коју наплаћује организатор Фонда.

У члану 14. прецизира се члан 139. Закона на начин да се потраживања клијената односе на сва новчана потраживања клијента према члану Фонда у вези са наведеним инвестиционим услугама, без обзира на валуту у којој су исказани.

Чланом 15. прецизира се члан 141. Закона на начин да се утврђује да се осигурани износ исплаћује у динарској противвредности без обзира на валуту у којој су новчана средства или финансијски инструменти клијента изражени. Извршено је усклађивање рокова за подношење захтева за исплату потраживања клијената са роковима предвиђеним одредбама Закона о стечају.

У члану 16. допуњује се члан 142. Закона, ради прецизирања.

У члану 17. брише се одредба става 5. члана 154. Закона о обавези постојања два члана која заступају инвестиционо друштво, како се наведено питање уређује законом којим се уређују привредна друштва.

У члану 18. извршена је правнотехничка корекција члана 181. став 1. Закона, узимајући у обзир постојећи начин функционисања клиринга и салдирања у Републици.

У члану 19. брише се тачка 9) у члану 207. став 1. Закона с обзиром да се права, обавезе и одговорност запослених у инвестиционом друштву утврђују уговором о раду, а на основу закона којим се уређују радни односи.

У члану 20. допуњује се члан 218. Закона појашњењем које надлежности обавља Управни одбор организатора тржишта у складу са законом којим се уређују привредна друштва.

У члану 21. прецизира се у члану 220. Закона на које опште акте Централног регистра Комисија даје сагласност, а ради усаглашавање са одредбама Закона које се односе на одобравање аката осталих субјеката надзора Комисије.

Чланом 22. брише се тачка 5) у члану 238. став 2. Закона с обзиром да се права, обавезе и одговорност запослених Централног регистра утврђују уговором о раду, а на основу закона којим се уређују радни односи.

У члану 23. прецизира се члан 245. Закона на начин да се прописује да Комисију представља и заступа председник.

У члану 24. врши се прецизирање у члану 262. Закона да Комисија врши надзор у делу послова које обавља инвестиционо друштво, Централни регистар и организатор Фонда, у складу са овим законом.

У члану 25. прописује се да ће Комисија за хартије од вредности и Централни регистар ускладити своја акта са овим законом у року од десет дана од дана ступања на снагу овог закона.

Чланом 26. прописује се ступање на снагу и почетак примене овог закона.

#### **IV. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА**

##### **- Одређење проблема које Закон треба да реши**

Предлог закона о изменама и допунама Закона о тржишту капитала (у даљем тексту: Предлог закона), настао је као резултат анализе реалног стања на финансијском тржишту, сагледавања постојећих проблема у његовом бржем развоју и функционисању, као и исказаних потреба његових учесника за одређеним изменама које треба да допринесу да се ова област уреди на примеренији начин.

Закон о тржишту капитала ступио је на снагу 17. маја 2011. године, а почео да се примењује 17. новембра 2011. године.

Приликом израде Закона рађена је детаљна анализа ефеката прописа. Наиме, пре израде Закона детаљно су анализирани ефекти важећег закона којим се уређују хартије од вредности и тржиште финансијских инструмената, као и ефекти који су се појављивали у пракси од почетка примене наведеног закона. У току израде текста Закона вршено је усклађивање са директивама ЕУ које регулишу област тржишта капитала и то пре свега са пет основних директива из ове области у мери у којој је то могуће на постојећем степену развоја домаћег финансијског тржишта. Такође, коришћена су и анализирана упоредно правна решења и искуства земаља у региону и друга међународна искуства, као и искуства стручњака у области коју регулише тржиште капитала.

Како је 17. новембра 2011. године почела примена Закона о тржишту капитала заинтересоване стране су се у протеклих пар месеци упознавале са одредбама новог Закона. Измене и допуне Закона настале су као последица указивања заинтересованих страна на поједине нејасноће које би одредбе новог Закона могле да изазову у пракси.

Предлогом закона врше се техничке исправке и појашњења одређених института, како би се избегла разна тумачења која се у пракси могу појавити и унети правну несигурност.



**- Циљеви који се постижу његовим доношењем**

Као што је у уводном делу Анализе ефеката прописа наведено проблеми које овај закон треба да реши огледају се у потреби отклањања нејасноћа и регулисања отворених питања. Наиме, Предлогом закона врше се техничке исправке и појашњења одређених института, како би се избегла разна тумачења која се у пракси могу појавити и унети правну несигурност.

**- Које су друге могућности за решавање проблема?**

Приликом израде Предлога закона предлагач није био у могућности да разматра друга решења јер су предложена решења предмет регулисања закона.

**- Зашто је доношење акта најбоље за решавање проблема?**

Предложене одредбе се односе на материју која се регулише законом, тако да је процењено да се на овај начин врши неопходно усклађивање са одговарајућим степеном развоја домаћег тржишта.

**- На кога ће и како највероватније утицати решења у Закону?**

Предлог закона ће имати позитиван утицај на само тржиште капитала и све његове учеснике, пре свега због уклањања низа недоумица око тумачења одређених одредаба које су предмет ових измена и допуна Закона.

**- Који су трошкови које ће примена закона изазвати грађанима и привреди посебно малим и средњим предузећима**

Примена овог акта неће изазвати ни грађанима ни привреди издвајање додатних трошкова.

**- Да ли доношење Закона стимулише појаву нових привредних субјеката на тржишту и тржишну конкуренцију?**

Доношење овог закона не стимулише непосредно појаву нових привредних субјеката, већ посредно, бољим уређењем финансијског тржишта.

**- Да ли су заинтересоване стране имале прилику да изнесу своје ставове о овом закону?**

При изради Предлога закона тражени су и узети у обзир предлози и сугестије свих релевантних субјеката, и то: надлежних министарстава, Комисије за хартије од вредности, Централног регистра, депоа и клиринга хартија од вредности, Удружења банака Србије, Привредне коморе Београда и других.

**- Које ће мере током примене акта бити предузете да би се остварили разлози доношења акта?**

Нису предвиђене додатне мере за остварење разлога доношења акта.

**V. ПРОЦЕНА ИЗНОСА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА**

За спровођење овог закона није потребно обезбедити додатна финансијска средства у буџету Републике Србије.

**VI. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ**

У складу са чланом 167. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС”, бр. 52/10 и 13/11) предлага се да се овај закон донесе по хитном поступку како би било могуће несметано организовање Фонда за заштиту

инвеститора, у складу са чланом 302. Закона у року од девет месеци од дана ступања на снагу Закона, а који доспева 17. фебруара 2012. године.